

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2008
5. volební období

285.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 39. schůze konané dne 2. října 2008

ke Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o akčním plánu pro udržitelnou spotřebu a výrobu a udržitelnou průmyslovou politiku /kód dokumentu 12026/08, KOM(2008) 397 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra průmyslu a obchodu Ing. Jiřího Koliby a náměstka ministra životního prostředí Ing. Karla Bláhy, CSc., po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Petra Krilla a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Petr Krill v. r.
zpravodaj výboru

Gabriela Kalábková v. r.
místopředsedkyně výboru

DOKUMENT 12026/08

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o akčním plánu pro udržitelnou spotřebu a výrobu a udržitelnou průmyslovou politiku

KOM(2008) 397 v konečném znění, kód Rady 12026/08

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Radě EU:**
18. 7. 2008
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
1. 8. 2008
- **Datum projednání ve VEZ:**
12. 9. 2008 (1. kolo)
- **Procedura:**
Dokument nepodléhá schvalování v Radě.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 17. 9. 2008, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 17. 9. 2008 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Sdělení není v rozporu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**

Předkládaný akční plán je doprovodným dokumentem k balíčku dokumentů Komise k udržitelné spotřebě a výrobě. Je založen na novém dynamickém rámci, jehož hlavním cílem je zlepšení energetické a environmentální výkonnosti výrobků a současně podpora jejich používání spotřebitelem. Akční plán má vylepšit environmentální výkonnost výrobků v průběhu jejich životního cyklu, podporovat poptávku po lepších výrobcích a pomáhat spotřebitelům lépe se rozhodovat a orientovat díky zjednodušenému označování. Akční plán doprovází tyto dokumenty:

- návrh na rozšíření směrnice o ekodesignu¹ na všechny výrobky spojené se spotřebou energie,
- návrh na revizi nařízení o ekoznačce²,
- návrh na revizi nařízení EMAS³,
- sdělení o zadávání zelených veřejných zakázek⁴.

Pro doplnění problematiky udržitelné spotřeby a výroby má dojít ještě k revizi směrnice Rady č. 92/75/EHS ze dne 22. září 1992 o uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích spotřebičů pro domácnost a v normalizovaných informacích o výrobku a k předložení návrhu nařízení pro systém ověřování environmentálních technologií.

• Obsah a dopad:

Jednotlivými opatřeními akčního plánu jsou:

1. Směrnice o ekodesignu

Navrhovaná změna **směrnice o ekodesignu** rozšíří oblast působnosti stávající směrnice na všechny výrobky spojené se spotřebou energie (vyjma dopravní prostředky). Patří sem energetické spotřebiče, ale i jiné výrobky, jejichž použití má vliv na spotřebu energie. Na základě tohoto rozšíření bude možné pro tyto výrobky zavést harmonizované požadavky, které zajistí, že výrobky neohrožují životní prostředí. Tyto požadavky stanoví Komise po posouzení dopadů a po konzultaci se zúčastněnými stranami v prováděcích opatřeních. Směrnice pro tyto požadavky stanovuje dvě úrovně, a to:

- minimální požadavky, kterým musí výrobek vyhovět, aby mohl být povolen k prodeji na vnitřním trhu,
- referenční hodnoty, které by měly odpovídat úrovni dostupných výrobků s nejvyšší environmentální výkonností. Jejich dosahování je dobrovolné.

Prováděcí opatření taktéž stanoví datum pro přezkum těchto úrovní tak, aby byla zajištěna jejich aktuálnost.

2. Označování výrobků

V rámci revize **směrnice o označování štítky** dojde k rozšíření její působnosti na širší škálu výrobků (včetně energetických výrobků). Štítky mají sloužit pro uvedení spotřeby/úspory energie a také pro uvedení jiných environmentálně důležitých parametrů výrobku.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/32/ES ze dne 6. července 2005 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign energetických spotřebičů a o změně směrnic Rady 92/42/EHS a Evropského parlamentu a Rady 96/57/ES a 2000/55/ES.

² Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady KOM (2008) 401 ze dne 16. července 2008 o systému ekoznačky Společenství.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 ze dne 19. března 2001 o dobrovolné účasti organizací v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS).

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů KOM (2008) 400 ze dne 16. července 2008 – Zadávání veřejných zakázek v zájmu lepšího životního prostředí.

Ekoznačka, jakožto značka dobrovolná, bude dále doplňovat informace pro spotřebitele. Upozorní spotřebitele na výrobky, které mají po celý životní cyklus z environmentálního hlediska určitou úroveň kvality. Nařízení o ekoznačce bude zjednodušeno s cílem usnadnění procesu jejího získávání a rozšíření seznamu výrobků, na které se vztahuje. Kritéria mají být nastavena tak, aby ji mohlo získat cca 10 % výrobků na trhu. Na spoluprábě kritérií se mají ve zvýšené míře podílet také spotřebitelské svazy, průmysl nebo nevládní organizace.

3. Zadávání veřejných zakázek

Zadávání zelených veřejných zakázek je ve smyslu sdělení Komise chápáno jako postup, v rámci kterého veřejné orgány obstarávají zboží a služby, jejichž dopad na životní prostředí je po dobu celého jejich životního cyklu⁵ nižší, než u srovnatelných výrobků a služeb se stejnou prvotní funkcí.

Celá koncepce zadávání zelených veřejných zakázek je založena na jasných a srozumitelných kritériích pro výrobky a služby. Evropská komise stanovila dva druhy kritérií, a to základní a komplexní. Základní kritéria pro zadávání zelených veřejných zakázek jsou snadno použitelná, přičemž je kladen důraz na environmentální výkonnost výrobku. Budou použita jako základ pro výpočet podílu zelených veřejných zakázek v celé EU. Komplexní kritéria berou v úvahu více aspektů, resp. vyšší úroveň environmentální výkonnosti, a jsou určena pro ty orgány, které chtějí jít dále. Tato kritéria budou rovněž sledována, a to jako potenciální směr pro změny v budoucnu.

Pro splnění svých cílů Komise vytvořila kritéria pro deset odvětví⁶, která jsou podle ní nejvhodnější pro zavádění zelených veřejných zakázek.

Komise navrhuje, aby **do roku 2010 bylo až 50 %** všech veřejných zakázek **v souladu s přijatými společnými základními kritérii** pro zadávání zelených veřejných zakázek.

Další částí akčního plánu je část věnovaná „zeštíhlené výrobě“, v rámci které je navržen soubor akcí, které by měly být v součinnosti s opatřeními pro inteligentní spotřebu a lepší výrobky a také by je měly doplňovat. V rámci „zeštíhlené výroby“ jsou navrženy tyto body:

- podpora efektivního využívání zdrojů, v rámci které budou vyvinuty další nástroje pro sledování a podporování účinnosti zdrojů,
- podpora ekoinovací, kde bude zaveden systém pro ověřování environmentálních technologií, který bude prostřednictvím třetí strany ověřovat výkonnost a možné dopady těchto technologií na životní prostředí,
- revize nařízení EMAS takovým způsobem, aby se zvýšila účast veřejnosti a snížilo administrativní zatížení a náklady podniků,
- vyvinutí nových iniciativ pro oblast environmentálních průmyslových odvětví,
- poskytnutí pomoci malým a středním podnikům.

⁵ Náklady na životní cyklus zahrnují nákupní cenu a s ní spojené náklady (doručení, instalace, uvedení do provozu atd.), provozní náklady (včetně energie, údržby, náhradních dílů) a náklady na likvidaci, jako je vyřazení z provozu, odstranění a likvidace.

⁶ stavebnictví (včetně surovin jako je dřevo, hliník, ocel, beton, sklo, dále stavebních výrobků, jako jsou okna, topná a chladicí zařízení, podlahové krytiny atd.), potraviny a stravovací služby, doprava a dopravní služby, energetika, kancelářské stroje a počítače, oděvy, uniformy a jiný textil, papír a tiskové služby, nábytek, čisticí prostředky a služby a vybavení používané ve zdravotnickém sektoru.

Akční plán má také za cíl směřovat k celosvětovým trhům pro udržitelné výrobky, v rámci kterého se Komise zavazuje:

- poskytnout podporu pro odvětvový přístup v mezinárodních jednáních v oblasti klimatu pro období po roce 2012 tak, aby rozvojové země mohly vykonávat opatření omezující růst emisí,
- propagovat osvědčené postupy a politiky udržitelné spotřeby a výroby na mezinárodní úrovni, jakožto součást Desetiletého rámce programů udržitelné spotřeby a výroby OSN,
- podporovat mezinárodní obchod s výrobky a službami šetrnými k životnímu prostředí.

Další aktivity v rámci zmiňované problematiky by měly probíhat později v roce 2008 a 2009. Jedná se například o podporu ekoinovací, vypracování iniciativ v oblasti průmyslové politiky pro environmentální odvětví, mezinárodní podporu osvědčených postupů a rozvoj obchodu s environmentálními výrobky a službami.

Jedním z cílů akčního plánu je poskytnout spotřebitelům možnost výběru takových výrobků a služeb, které jsou energeticky a environmentálně nejúspornější, ale v rámci připravovaných opatření chybí takové, které by kladlo důraz na osvětu a vzdělávání veřejnosti.

V roce 2012 má být Komisi předložena zpráva o provádění akčního plánu a provedeno zhodnocení, jestli jsou přijatá opatření dostatečná pro stanovení energetické a environmentální výkonnosti výrobků a nebo je potřeba je změnit.

Stanovisko vlády ČR

Vláda České republiky považuje zmiňovaný akční plán za pozitivní krok, ale zdůrazňuje, že jsou opomíjeny důležité ekonomické a sociální aspekty spotřeby a výroby. Cílem akčního plánu má být dosažení změny v chování výrobců, distributorů a spotřebitelů včetně státní správy, ale bez ohrožení fungování tržního prostředí a konkurenceschopnosti. Vláda ČR by proto uvítala podrobnější analýzu dopadů této politiky, zejména v souvislosti s ovlivňováním aktivit třetích zemí. Je potřebné sledovat postoje významných států na celosvětovém trhu, například při stanovení minimálních standardů environmentální účinnosti. V případě, že třetí země nebudou akceptovat normy EU, tak hrozí, že dojde pouze k přesunutí environmentálních problémů mimo území členských států EU, a to ke škodě evropského průmyslu s možnými sociálními a regionálními dopady.

U všech přijímaných opatření je podle vlády ČR nezbytné dbát na vyváženost všech tří pilířů, které tvoří strategii udržitelného rozvoje, a to environmentálního, ekonomického a sociálního.

Pro zelené veřejné zakázky vláda ČR klade důraz na hodnocení životního cyklu výrobků a služeb nejen z hlediska environmentálního, ale také ekonomického. Nebrání se stanovení limitních kategorií, jakožto minimálního standardu, požaduje však, aby jejich stanovení předcházely důkladné studie.

Vláda ČR dává přednost dobrovolným odvětvovým dohodám před závaznou formou a v rámci revizí stávajících směrnic a nařízení zdůrazňuje potřebu respektovat proces „better regulation“. Zároveň podporuje pravidelný přezkum navrhovaných iniciativ.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

K akčnímu plánu proběhne na Radě pro životní prostředí 20. října 2008 orientační diskuse a budou k němu přijaty závěry Rady.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

bere na vědomí Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o akčním plánu pro udržitelnou spotřebu a výrobu a udržitelnou průmyslovou politiku.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Petr Krill v. r.
zpravodaj výboru

Gabriela Kalábková v. r.
místopředsedkyně výboru

